

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษา “ประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ ในการศึกษา 3 ประการ วัตถุประสงค์แรก เพื่อศึกษาโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล วัตถุประสงค์ที่สอง เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบล และวัตถุประสงค์ที่สาม เพื่อศึกษาความรู้และความต้องการของประชาชนต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน โดยทำการศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 7 หมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 8,216 คน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านสันผักหวาน	จำนวน	1,173 คน
หมู่ที่ 2 บ้านต้นจ้าว	จำนวน	1,425 คน
หมู่ที่ 3 บ้านท้าวผาญ	จำนวน	2,145 คน
หมู่ที่ 4 บ้านป่าตาล	จำนวน	1,236 คน
หมู่ที่ 5 บ้านเบือ	จำนวน	1,034 คน
หมู่ที่ 6 บ้านข้าวแดง	จำนวน	707 คน
หมู่ที่ 7 บ้านสันผักหวานน้อย	จำนวน	496 คน
	รวม	8,216 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน 7 หมู่บ้าน ๆ ละ 20 คน รวมเป็นจำนวน 140 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิ คือข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2543–2547 และข้อมูลจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลซึ่งได้จากแบบสอบถามจากประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ หน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

1) ข้อมูลที่ใช้

เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลรายจ่ายจริงประจำปีงบประมาณกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543-2547

2) การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายซึ่งทำได้โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายจ่ายจริงแต่ละปีงบประมาณกับงบประมาณรายจ่าย และนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมอธิบายเหตุผลประกอบการวิเคราะห์

ส่วนที่ 2 ผลการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต่าง ๆ ในทางเศรษฐกิจว่ามีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงไรและเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับตัวแปรหนึ่งหนึ่งหน่วยแล้วจะทำให้ตัวแปรอีกตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปเป็นจำนวนเท่าใด ดังสมการเส้นตรงต่อไปนี้

$$Y_t = a + bX_{t-1}$$

โดยที่ Y_t เป็นการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในปีที่ t
 X_{t-1} เป็นรายจ่ายจริงในปีที่ $t-1$

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีจำนวน 5 ปี ตั้งแต่ปี 2543 ถึง 2547 ข้อมูลประมาณการรายได้ ผลการจัดเก็บรายได้ และรายจ่ายตามแผนงาน ข้อมูลแผนพัฒนาตำบลประจำปี และแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี

ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากประชาชน 7 หมู่บ้าน ๆ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน หมู่บ้านละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 140 คน แบบสอบถามประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวัดประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากดัชนีประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (E) ซึ่งในที่นี้กำหนดว่า ดัชนีประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย คือ การวัดประสิทธิภาพรายจ่ายจริงกับงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรมากน้อยเพียงใด ดัชนีประสิทธิภาพการใช้จ่ายสามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$E = \frac{AE}{EE}$$

โดยที่ E คือ ดัชนีประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย

AE คือ รายจ่ายจริง

EE คือ งบประมาณรายจ่าย

ถ้า ค่า $E \geq 0.8$ แสดงว่าประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายอยู่ในช่วงดี

ค่า $E < 0.8$ แสดงว่าประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ส่วนที่ 2 ทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยวัดจากความพึงพอใจของประชาชน เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ คือ ยอดเยี่ยม พึงปรารถนา พึงพอใจ ตามที่คาดไว้ และไม่พอใจ แล้วให้คะแนนความพึงใจ ดังนี้

คำตอบ	ค่าคะแนน
ไม่พอใจ	0
ตามที่คาดไว้	1
พึงพอใจ	2
พึงปรารถนา	3
ยอดเยี่ยม	4

แล้วทำการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยนำคะแนนรวมแต่ละคำถามมาเรียงลำดับโดยคำถามที่ได้รับค่าคะแนนรวมมากที่สุด ถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมาก แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความรู้และความต้องการของประชาชนต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากประชาชน 7 หมู่บ้าน ๆ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสันผักหวาน หมู่บ้านละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 140 คน แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ หน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3 ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แยกการวิเคราะห์ตามข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ทำการวิเคราะห์โดยใช้ตารางความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก ถ้าเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจ ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าเลือกคำตอบผิด แสดงว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจให้ค่าคะแนนเป็น 0 คะแนน แล้วทำการวิเคราะห์ระดับความรู้โดยใช้ค่าร้อยละสำหรับการประเมิน

ถ้าตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ

ถ้าตอบคำถามถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้ความเข้าใจ

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ คือ ขอดเยี่ยม ฟังปรารณา ฟังพอใจ ตามที่คาดไว้ และไม่พอใจ แล้วให้คะแนนความต้องการ ดังนี้

คำตอบ	ค่าคะแนน
ไม่พอใจ	0
ตามที่คาดไว้	1
ฟังพอใจ	2
ฟังปรารณา	3
ขอดเยี่ยม	4

แล้วทำการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยนำคะแนนรวมแต่ละคำถามมาเรียงลำดับโดยคำถามที่ได้รับ

ค่าคะแนนรวมมากที่สุด ถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายมาก